

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ (Λυκ Φερρύ και Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν)	15
Για τη μορφή του βιβλίου...	18
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η φύση είναι ο κώδικάς μας; Το ερώτημα του βιολογικού υλισμού	23
Για τη φύση του υλισμού	25
Περί του «βιολογισμού» ως νέου σχήματος του υλισμού.	28
Για τις σχέσεις ανάμεσα στο έμφυτο και το επίκτητο: ο υλισμός επανακάμπτει	31
Για την ελευθερία ως ίδιον του ανθρώπου.	34
Η γέννηση του νεότερου ανθρωπισμού: μια νέα ανθρωπολογία.	38
«Κατάσταση» και «καθορισμός».	41

ΜΥΗΣΗ ΣΤΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

I – Σύντομη ιστορία της ηθικής: το αρχαίο, το νεότερο και το σύγχρονο (Λυκ Φερρύ)	47
Οι αριστοκρατικές ηθικές ή η ανάδειξη της φυσικής αριστείας.	52
Η γέννηση της αξιοκρατικής ηθικής ή οι επαναστάσεις του νεότερου ανθρωπισμού. . . .	56
Μια καινούρια ηθική, 57 – Μια νέα σύλληψη της εκπαίδευσης: η γέννηση των ενεργητικών	

μεθόδων και η «αντιαριστοκρατική» αξιολόγηση της εργασίας, 67 – Από τη θεωρία στην πράξη: μια νέα αντίληψη για τη σκέψη, 70 – Μια νέα παράσταση του θρησκευτικού: από το θεολογικοηθικό στο ηθικοθρησκευτικό, 77

II – Ντετερμινισμός και ελευθερία στη σύγχρονη φιλοσοφία: Η εξελικτιστική ηθική και οι κριτικοί της (Λυκ Φερρύ)	81
Υλισμός, νεοδαρβινισμός και ωφελιμισμός: η νέα διαμάχη περί ντετερμινισμού	82
Για τον ωφελιμισμό και τις απορίες του	83
Ο νεοδαρβινισμός ή «η εξελικτιστική ηθική».	86
Συνηγορία υπέρ της εξελικτιστικής ηθικής	89
Κοινοτοπία (truisme) ή αλτρουισμός; Στοιχεία για μια βασιζόμενη στα γεγονότα και εμπειρική κριτική της εξελικτιστικής «κανονιστικής ηθικής».	91
Μια μεταηθική κριτική: η σύγκριση μεταξύ γεγονότος και δικαίου, περιγραφικού και κανονιστικού	96
Τα όρια του κλασικού υλιστικού ντετερμινισμού. . . .	105
Ότι ο ντετερμινισμός δεν είναι επιστημονική θέση αλλά μεταφυσική τοποθέτηση, 108 – Ότι ο ντετερμινισμός είναι αστήρικτος και ταυτόχρονα αναπόδεικτος, 109 – Ότι ο ντετερμινισμός είναι ασυμβίβαστος με την ιδέα της κανονιστικής ηθικής, 111 – Ότι ένας αυθεντικός ορθολογισμός οφείλει να θέτει πως υπάρχει το απρόσιτο στη γνώση όχι μόνο για μας αλλά και καθεαυτό, 113	
Επιστροφή στη διαφορά ανάμεσα στη ζωικότητα και την ανθρωπινότητα: για την ιδιαιτερότητα του έρωτα και του μίσους ως παθών που χαρακτηρίζουν τον άνθρωπο	116

<i>Η εκ νέου χρήση της καντιανής ιδέας της ελευθερίας στον σύγχρονο υπαρξισμό: ο ορισμός του ανθρώπου ως «μηδενός» . . . . .</i>	122
<i>«Η ύπαρξη προηγείται της ουσίας» . . . . .</i>	123
<i>Ότι δεν υπάρχει «ανθρώπινη φύση»: ο αντισεξισμός και ο αντιρατσισμός ως μορφές του αντιβιολογισμού . . . . .</i>	124
<i>Η κριτική του ντετερμινισμού στη βιολογία, στην ψυχανάλυση και στο μαρξισμό: η φύση και η ιστορία δεν είναι οι «κώδικες» μας. . . . .</i>	126
<i>Οι πέντε έννοιες κλειδιά του σαρτρικού υπαρξισμού: η κακή πίστη, η πραγματοποίηση, το Είναι και το μηδέν, η ναυτία . . . . .</i>	127
<i>III – Επιστήμη και «μη επιστήμη»: το ερώτημα περί του κριτηρίου διαχωρισμού. Ο κριτικός ορθολογισμός του Καντ και του Πόππερ (Λυκ Φερρύ) . . . . .</i>	130
<i>Πόππερ: επιστήμη και ψευδοεπιστήμες. Το κριτήριο της «διαψευσιμότητας» . . . . .</i>	132
<i>Καντ: από την επιστημονική γνώση στις μεταφυσικές ψευδαισθήσεις . . . . .</i>	147
<i>Η καντιανή θεωρία της περατότητας και η απριόρι μη ορθολογικότητα του πραγματικού, 153 – Οι μηχανισμοί παραγωγής των μεταφυσικών ιδεών ως ψευδαισθήσεων περί της ορθολογικότητας του πραγματικού, 155 – Η κριτική των ψευδαισθήσεων της μεταφυσικής, 158 – Το καθεστώς των ιδεών μετά την κριτική τους: το ιδανικό της αυθεντικής επιστήμης, 160</i>	

ΜΥΘΣΗ ΣΤΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ

I – Πώς είναι φτιαγμένος ο άνθρωπος (Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν)	169
<i>Το ερώτημα περί του ανθρωπισμού.</i>	171
<i>Ίχνη βημάτων</i>	173
<i>Το αίνιγμα της Σφίγγας</i>	174
<i>Ένα τοπ-μόντελ</i>	174
<i>Η φλεγόμενη βιάτος.</i>	175
<i>Ο ελβετικός σουγιάς</i>	178
<i>Ένας βαρύνων εγκέφαλος.</i>	178
<i>Το εργαλείο.</i>	181
<i>Κουλτούρες και κοινωνίες</i>	182
<i>Η επιθυμία του άλλου.</i>	185
<i>Έρωτας και θάνατος.</i>	186
<i>Η φωτιά</i>	187
<i>Η παμφαγία</i>	188
<i>Ο εγκέφαλος και η σκέψη</i>	190
<i>Το ζώο που μιλάει.</i>	195
<i>Οι λέξεις, εργαλεία για τη χειραγώγηση των άλλων</i> . .	198
<i>Ανακεφαλαίωση</i>	200
<i>Το ίδιο του ανθρώπου.</i>	211
<i>Και τα γονίδια;</i>	211
<i>Συνέχεια και τέλος της ιστορίας ή η έλευση του μοναδικού ανθρώπου.</i>	214
II – Ο άνθρωπος, γεμάτος πάθος ερμηνευτής του κόσμου (Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν)	217
<i>Η τέχνη και ο εγκέφαλος.</i>	219
<i>Η στοχαζόμενη τον εαυτό της συνείδηση</i>	227
<i>Οι συνηθισμένες συγκινήσεις</i>	231
<i>Οι πρωταρχικές συγκινήσεις</i>	245
<i>Αλέγκρο βιβάτσε.</i>	262

III – Ένας ζωντανός ανάμεσα στους νεκρούς (Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν)	265
<i>Εν αρχή</i>	265
<i>Στον πάγκο του κόσμου</i>	269
<i>Το έργο της ζωής επί σκηνης</i>	270
<i>Οι κινητήριες δυνάμεις του έργου της ζωής</i>	272
<i>Οι πρωταγωνιστές του έργου της ζωής</i>	281
<i>Ο κανόνας του παιχνιδιού</i>	286
<i>Η ιστορία της ζωής συνοπτικά</i>	291
<i>Το σεξ και ο θάνατος</i>	304
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΥΠΟ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	
(Λυκ Φερρύ και Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν)	325
<i>Ερωτήματα του Λυκ Φερρύ στον Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν</i>	325
<i>Απαντήσεις του Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν στον Λυκ Φερρύ</i>	332
<i>Ερωτήσεις του Ζαν-Ντιντιέ Βενσάν στον Λυκ Φερρύ</i>	340
<i>Τελευταίες παρατηρήσεις του Λυκ Φερρύ</i>	343